

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiantur ...

Continens Librum Quartum & Quintum Decretalium

**Axel, Johannes Honorius van
Coloniae Agrippinae, 1656**

Titulus V. De Magistris & ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61572)

tuum, c. 2. hoc tit. & ibi Pan. num. 3. & tenetur Episcopus ei constituere salarium de Camera sua, c. inter cetera de off. ord. & ibi Can. arg. c. charitatem §. fin. & c. quicumque 2. 12. quest. 2. Pœnæ contravenientium ¶ variæ sunt, primo dans & accipiens ab illa Ecclesia, in cujus contumeliam dare pecuniam & accipere voluerunt, justè excluduntur, c. consilere de simon. Secundo dans officium amittit, & Prælati sic conferens illud amplius conferre poterit, cap. 1. hoc tit. Tertio dans à Clero remouetur, & Episcopus districtione canonica percellitur, cap. 2. §. fin. hoc tit. id est, deponitur vel suspenditur ad tempus pro qualitate delicti, gloss. fin. in d. 2. hoc tit. neuter ipso jure est excommunicatus, aut inhabilis ad beneficia Ecclesiastica, quia non admiserunt simoniam in ordine vel beneficio, cum talis Vicaria non sit beneficium, Navar. in manual. cap. 23. sub num. 111. vers. ad decimum tertium add. ad practic. crimin. Diac. cap. 91. in verb. simoniaci sub lit. D. vers. quarto quod illa verb. Altera regula prohibitiva est, ne Prælati Ecclesias ¶ sub annuo censu concedant, ratio est, quia quando Prælati instituit vel confirmat alicui regimen Ecclesiæ in titulum, dat ei jurisdictionem ordinariam, c. sicut el. 1. de simon. Panorm. in c. 2. nu. 3. hoc tit. tum etiam quia dum sacerdotium in titulum sub hujusmodi mercede venale disponitur, ad æternæ retributionis præmium consideratio non habetur, cap. 3. hoc tit. Contravenientes puniuntur ¶ eisdem pœnis quibus simoniaci, fructus Ecclesiarum ¶ & beneficiorum ex prædiis provenientes, ac ipsæ obventiones Ecclesiasticæ possunt locari laico sub annuo censu, c. fin. hoc tit. quia fructus etiam proveniunt ex beneficiis, non sunt spirituales, & quicquid obvenit Ecclesiæ, cedit conductori laico,

dummodo ipse ponat ¶ clericum loco sui ¶ pro collectis obventionum Ecclesiasticarum, non contingat laicum aliquid spiritualitatis attingere. Pan. in e. fin. in princ. & numer. 9. hoc tit. & ibi Can. Mohed. decis. 7. 8. 9. & 10. de locat. & cond. Franc. Marc. quest. 195. par. 2.

Titulus V.

De Magistris & ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

SYMMARIA.

- 1 SIMONIAM committit prælatus qui exigit pecuniam à clerico pro danda sibi licentia eundi ad studium.
- 2 Seu pro licentia docendi pretium exigit, aut promissionem.
- 3 Spoliandus est officio, & dignitate, solutum restituit, promissum remittit.
- 4 MAGISTER quis appelletur.
- 5 AD magistrerij seu doctoratus gradum promovent princeps & collegia studij universalis.
- 6 IN doctorando requiritur approbatio in moribus & scientia qua fit promisso scrutinio à doct. orib. eum presentantib. votis, juratis, examinatio & approbatio doctorum, decretum Superioris, emissio professionis fidei Catholica, & quod ei dentur insignia.
- 7 DOCTORANDI licentia de stylo curia concedi solet in Romana Curia per solam signaturam.
- 8 Extra curiam per breve extensum seu supplicatione introclusa.
- 9 Religiosi doctorantur de licentia Superiorum.
- 10 MAGISTER constituendus est in qualibet Cathedrali Ecclesia.
- 12 In aliis collegiatis quarum sufficere possunt facultates.

- 12 Præterea in Metropolitana Ecclesia constituendus est Theologus.
- 13 Assignantur cuiuslibet magistro unius prabendæ proventus.
- 14 In singulis monasteriis quibus ad hoc suppetunt facultates idoneus magister est tenendus.
- 15 Ex decretis concilij Tridentini præbendæ seu aliud quovis modo nuncupatum stipendium pro lectoribus Sacræ Theologiæ deputatum personis idoneis est conferendum.
- 16 In Ecclesiis Metropolitanis & Cathedralibus & in singulis collegiatis, ubi nulla præbendæ, vel stipendium pro lectione Sacræ Theologiæ deputatum est, præbendæ quomodocunque prima vacatura in eum usum ipso facto deputata intelligitur & quatenus in ipsis vel nulla vel non sufficiens præbendæ fuerit, Episcopus cum consilio capituli providet, ut Theologiæ lectio in eis haberi possit.
- 17 Quando Ecclesiarum proventus tenues fuerint & exigua cleri & populi multitudo Episcopus cum consilio capituli, eligit magistrum Grammatices cui fructus beneficij simplicis assignantur.
- 18 In monasteriis monachorum ac etiam conventibus aliorum regularium lectio Sacræ Scripturæ haberi debet.
- 19 Cathedralis Metropolitana & his majores Ecclesia certum puerorum numerum in collegio alere & religiose in Ecclesiasticis disciplinis instruere tenentur, & assignantur redditus pro collegio.
- 20 Scholasteria quibus sunt conferenda.
- 21 THEOLOGIAM docentes dum in Scholis studiorum generalium docuerint & studentes eidem de licentiâ prælatorum integrè per annos quinque percipiunt proventus præbendarum & beneficiorum suorum non tamen distributiones quotidianas.

- 22 IURI civili aut canonico studentes non gaudent privilegio c. fin. hoc tit. sed potest Episcopus dispensare, ut absentes causa studiorum utriusque juris fructus percipiant.
- 23 IN universitatibus studiorum generalium omnis iurisdictio in civilibus & criminalibus est penes Rectorem.
- 24 SCHOLARIBUS datur electio fori, an coram Rectore vel Episcopo loci velint conveniri.

POST tractatum de simonia subjicitur hæc rubrica de magistris, quia scientia est donum Dei, c. revertimini §. si quis doctus c. 6. quest. 1. c. non solum 1. quest. 3. idèo tanquam res spiritualis vendi non debet. Prælati qui exigunt pecuniam à clerico, pro dâda sibi licentiâ eundi ad studiũ, simoniam committit, Pan. in c. 2. num. 2. hoc tit. (quia dare hanc licentiâ est ministerii Ecclesiastici) c. ad nostram de simon. juncto c. relatum in fin. de cleric. non resid. seu pro licentiâ docendi † pretium exigunt aut promissionem, c. primo, §. per licentiâ c. secundo, in princ. hoc tit. vel sub obtentu alicujus consuetudinis, ab eis qui docent aliquid quarunt, aut docere quemquam, qui sit idoneus, petita licentiâ, interdicit. c. 1. §. pro licentiâ c. quanto hoc tit. Spoliandus est, † officio ac dignitate, c. 1. §. fin. c. quanto §. fin. hoc tit. appellatione cessante, solutum restituit, promissum remittit, c. secundo in princ. & ibi gloss. in verb. remitti & Can. hoc tit. quia idoneus ad docendum quasi coactus redimit jus suum, unde sibi potius restitui debet quam remanere penes Prælatum, aut obtinentem dignitatem qui simoniam committit: c. secundo & ibi gloss. prima, hoc tit. Magister appellatur † cujuslibet disciplinæ præceptor à monendo sive monstrando, in l. quibus §. unde etiam ff. de verb. signif. quia oportet.

oportet excellere moribus primùm, deinde facunda, *l. professores C. de profess. & med. lib. 10. Panorm. in c. 1. num. 4. hoc tit.* apud Italicos in Iure Canonico & Civili appellatur Doctor, in artibus verò liberalibus & Theologiæ magister, ultra montes omnes appellantur magistri. *Panorm. in c. 1. num. 3. in fine hoc tit. clem. 2. hoc tit. & ibi Can. post gloss. secundam.* Summus Pontifex omnes magistros appellat in suis rescriptis gratiæ & iustitiæ. Promovent ad gradum Doctoratus † sive magisterii Princeps, §. *responsa prudentum Inst. de jur. nat. gent. & civil. & Collegia studii universalis ex auctoritate Principis, l. 1. C. de stud. lib. urb. Rom. lib. 11. & ibi DD. norant l. magistros C. de profess. & mod. lib. 10. DD. in d. §. responsa prudentum.*

6 In doctorando requiritur approbatio † in moribus & scientiâ, quæ fit præmissio scrutiniò à Doctoribus cum præsentantibus votis juratis subgestorum testificatione, *l. nemini §. jurisperitis C. de advoc. divers. judicior. examinatio & probatio Doctorum, l. magistros. & l. seq. C. de profess. & med. lib. 10. qui de jure communi debent esse septem, l. si quis C. de profess. & med. lib. 10. 10. And. in c. 1. num. 7. de elect. miss.* Licentiâ jure decretum superioris, *d. l. magistros clem. 2. hoc tit. & emissio professionis fidei Catholicæ, Panorm. 4. consuet. edit. Idibus Novembris 1564. in bullario fol. 829. ac ultimo quod datur ei insignia, quæ sunt cathedra, biretum, libri clausi & aperti, annulus, osculum. gloss. in d. clem. 2. in verb. insignia Doctoratus & ibi Can. Bart. in l. magistros C. de profess. & med. lib. 10. Salicet. in l. nemini n. 2. C. de advoc. divers. judicior.*

7 De stylo Curia licentiâ † doctorandi concedi solet in Romana Curia per solam signaturam, & in utroque jure alicui Prælato vel Advocato Consistoriali, in Theologia quoad sæculares & Religio-

fos magistro sacri Palatii committi consuevit: extra Curiam † per Breve extensum, 8 seu supplicatione introclusa committitur in dignitate Ecclesiastica constituto, ut assumptis secum tribus ejusdem scientiæ Doctoribus vel Licentiatis, oratorem Doctorem creent, cum clausulis rigoroso examine præcedente, & assistentium votis juratis, *Staphyl. de rescript. Apost. in form. brevis §. datur per breves num. 11. & seqq. Mandoc. de sign. grat. tit. licentiâ doctorandi in princ. & vers. in Theologia.* sed hi qui gradum recipiunt ex diplomate sive bulla, non gaudent privilegiis Doctorum: *l. reddatur C. de profess. & med. lib. 10. interdum datur indultum eis, quod gaudeant privilegiis & favoribus quibus gaudent alii ejusdem facultatis Doctores, quarumcunque universitatum cum clausula, in quibus studuit tantum, Mandoc. de signat. grat. tit. licentiâ doctorandi vers. quando quis petit.* Religiosi doctorantur † de licentiâ Superiorum, *Pan. 9 post Hostiens. & 10. And. in c. quia nonnullis nu. 1. hoc tit. c. Doctor. c. moderamine c. sunt nonnulli c. 6. quest. 1.* Constituendus est idoneus magister, † non solum in qualibet Cathedrali Ecclesia, *c. 1. in princ. hoc tit.* sed etiam in aliis Collegiatis, † quarum sufficere 11 possunt facultates, à Prælato cum Capitulo, seu majori & saniori parte eligendus, qui clericos ipsarum Ecclesiarum gratis, & alios, si divites sint collecta perita, instruat: præterea in Metropolitanò † constituen-

12 dus est Theologus, qui Sacerdotes & alios in sacra pagina doceat, & in his præsertim informet, quæ ad curam animarum spectare noscuntur, *c. quia nonnullus §. verum & ibi gloss. in verb. pauperes & Can. & c. fin. hoc tit.* Assignatur cuilibet † magistrorum à Capitulo unius præbendæ proventus, & pro Theologo à Metropolitanò tantundem,

non

non quod propter hoc efficiatur Canonicus, sed tamdiu ipse redditus percipiat, quamdiu steterit in docendo, *d. c. quia nonnullis §. assignatur hoc tit.* non percipit distributiones quotidianas, quæ tantum residentibus dari consueverunt, *c. licet de præbend.* Canonicatus verò & præbenda non vacant, neque Capitulo currunt sex menses ad eligendum vel conferendum, quamdiu sunt ibi magistri qui doceant, nisi ab eo tempore, quo ibi magistri non fuerint: *c. quia nonnullis §. assignatur & ibi gloss. in verb. præbenda & Can.* si de duobus Metropolis gravatur, Theologo juxta modum ipsa providet. Grammatico verò in alia Ecclesia suæ Civitatis vel diocesis facit provideri: *d. c. quia nonnullis §. fin. hoc tit.* Si quis à Superiore monitus distulerit magistros in locis congruis instituere, superiori licet appellatione postposita, ibi aliorum instructioni proficere viros providos, honestos & discretos. *c. 2. in fin. hoc tit. & ibi gloss. fin. Panorm. in fine & Can.* Præterea in singulis monasteriis, 14 † quibus ad hoc suppetunt facultates, idoneus magister est tenendus, qui monachos in primitivis scientiis instruat diligenter, *clém. ne in agro §. ad ampliacionem de stat. monach.* nempe Grammatica & Logica, *Zab. in d. clém. ne in agro §. rursus.* Hisce sacro- 15 † sancta Synodus Tridentina adiecit, † quod in Ecclesiis in quibus præbenda, præstimonium, seu aliud quovis modo nuncupatum stipendium pro lectoribus Sacræ Theologiæ, deputatum reperitur, non nisi personis idoneis, & quæ per se ipsos id munus explicare possint, conferantur, & alias facta collatio nulla sit: quas ordinarii locorum ad lectionem & interpretationem sacre Scripturæ etiam per subtractionem fructuum compellunt. In Ecclesiis Metropolitanis 16 † & Cathedralibus, si civitas populosa sit,

& Collegiatis insignibus, etiam nullius diocesis ibi clerus numerosus fuerit, ubi nulla præbenda vel stipendium huiusmodi deputatum reperitur, præbenda quomodounque præterquam ex causa resignationis primo vacatura, cui aliud onus incompatible iniunctum non sit, ad eum ulum ipso facto deputata intelligatur, & quatenus in ipsis ecclesiis vel nulla, vel non sufficiens præbenda fieret, Episcopus de consilio Capituli providet per assignationem fructuum alicuius simplicis beneficii, contributionem beneficiatorum Civitatis vel Diocesis, vel alias, prout commodè fieri poterit, ut Theologiæ lectio in eis haberi possit; ita tamen ut quæcunque aliæ lectiones prius institutæ propter id minimè prætermittantur: ubi verò Ecclesiarum proventus tenues fuerint, & exigua cleri & populi multitudo, Episcopus cum consilio Capituli eligit magistrum Grammatices, cui fructus alicuius beneficii simplicis, quamdiu in docendo persistit assignantur, aut meres persolvitur pro ratione Ecclesiæ & Diocesis accommodata. In monasteriis monachorum † lectio sacre scripturæ habeatur & negligentiam Abbatum supplet Episcopus tanquam sedis Apostolicæ delegatus. In conventibus aliorum regularium, in quibus studia commodè vigere possunt, similiter lectio sacre scripturæ habeatur, quæ à Capitulis generalibus vel provincialibus assignetur dignioribus magistris. In Gymnasiis publicis, ubi instituta non sunt, est instituenda, instituta neglecta restituenda: nempe autem ad huiusmodi lectionis officium tam publicè quam privatim admittendus est, qui prius ab Episcopo loci de vita, moribus & scientia examinatus & approbatus non fuerit, quod tamen delectoribus in claustris monachorum non intelligatur, *c. 1. sess. 5.*

sess. 5. Præterea ex decretis Concilii Tridentini singulæ Cathedrales Metropolita-
 19 næ † & his majores ecclesiæ, pro modo fa-
 cultatum, & diocesis amplitudine, certum
 puerorum numerum ipsius civitatis & Diœ-
 cesis, vel ejus Provinciæ, si ibi non repe-
 riantur, in Collegio ad hoc prope ipsas ec-
 clesias, vel alio in loco convenienti ab Epi-
 scopo eligendo, alere ac religiose in eccle-
 siasticis disciplinis instituere tenentur, in
 quo recipiantur, qui ad minimum duode-
 cim annos & ex legitimo matrimonio na-
 ti sint ac legere & scribere competenter no-
 verint, & quorum indoles & voluntas
 spem adferat eos ecclesiasticis ministeriis
 perpetuo inservituros, vult pauperum fi-
 lios præcipue eligi, nec tamen ditiorum ex-
 cludit, modo suo sumptu alantur, tonsura
 statim atque habitu clericali semper utan-
 tur, Cathedrali ac aliis ecclesiis, diebus fe-
 stivis inserviant, quæ omnia & alia ad ho-
 nestam educationem puerorum oportuna
 singuli Episcopi cum Consilio duorum
 Canonicorum, quos ipsi elegerint, consti-
 tuant, & ut semper observentur sæpius vi-
 sitando operam dare debent. *cum adolescentium in princ. sess. 23.* Cumque redditus
 necessarii sint ad Collegii fabricam institu-
 endam, mercedem præceptoribus & mini-
 stris solvendam & alendam juventutem &
 alios sumptus, Consilium Tridentinum
 decrevit ut Episcopi cum Consilio duorum
 de Capitulo, quorum alter ab Episcopo,
 alter ab ipso Capitulo eligatur, itemque
 duorum de clero Civitatis, quorum qui-
 dem alterius electio similiter ad Episco-
 pum, alterius ad clerum pertineat, ex fructi-
 bus integris mensæ Episcopalis & Capituli
 & quorumcunque dignitatum, præbenda-
 rum, portionum Abbatiarum, Prioratu-
 um, hospitalium, quæ dantur in titulum, si-

Summa in Decretal.

ve in administrationem, & beneficiorum
 quorumcunque etiam regularium, etiam si
 juris patronatus cujuscunque fuerint, et-
 iam si exempta, etiam si nullius diocesis,
 vel alius ecclesiis vel piis locis etiam exem-
 ptis sint annexa, ac ex fabricis, & ex quibus-
 cunque aliis ecclesiasticis redditibus et-
 iam aliorum Collegiorum, in quibus semi-
 naria discipulorum vel docentium actu non
 habentur, hæc enim exempta sunt, præter
 quam ratione fructuum superfluum, seu
 corporum vel confraternitatum, & omni-
 um Monasteriorum, non tamen mendi-
 cantium, ac ex decimis quacunque ratione
 ad laicos, ex quibus solvi subsidia ecclesia-
 stica solent, & milites cujuscunque militiæ,
 fratribus sancti Joannis Hierosolymitani
 dumtaxat exceptis, pertinentibus, aliquam
 portionem detrahant, & eam sic detra-
 ctam, nec non beneficia aliquot simplicia
 cujuscunque qualitatis & dignitatis fuerint,
 etiam ante vacationem, etiam si beneficia
 sint reservata vel affecta, collegio prius ere-
 cto, & in quo actu scholares adsunt, *Garc. de
 benef. par. 12. cap. 2. num. 193. & seqq. Gon-
 zal. super reg. de mens. & alter gloss 5. §. 7.
 num. 68. & pluribus seqq. & num. 75. & seqq.
 Rot. farinac. decis. 361. & seqq. par. 2. appli-
 cent & incorporent, d. c. cum adolescentium §. & quia ad Collegii fabricam sess. 23.*
 quæ uniones per resignationem ipsorum
 beneficiorum suspendi, vel ullo modo im-
 pediri non possunt, sed omnimodo qua-
 cunque vacatione, etiam si in Curia suam
 effectum sortiantur, & quacunque consue-
 tudine non obstante, quando Episcopus
 beneficia in suis mensibus vacantia, & ad
 suam collationem pertinentia unius semi-
 nario, sed si beneficia in suis mensib. vacan-
 tia non univerit, tunc beneficia vacan-
 tia in mensibus reservatis aut alias reserva-

P ra,

ta, post eorum vacationem, aut ante, eidem unire non poterit cum fraus in hoc censeatur, *Garc. de benef. par. 12. cap. 2. num. 100. 102. & 105. & seq. & 107.* Consilium duorum de Capitulo & duorum de clero præsumitur, si per Episcopum enunciatur, quia tempore applicationis & unionis intervenire potuit, *Ias. in l. sciendum num. 15. & ibi DD. ff. de verb. oblig. Felin. in c. sicut nu. 27. de re jud. Cas. de Grass. in terminis dec. 1. num. 15. de reb. eccles. non alien.* Ad hanc autem portionem solvendam beneficiorum & omnium & singulorum supra commemoratorum possessores, non modo pro se, sed etiam pro pensionibus, quas aliis forsitan solvunt, retinendis, pro rata factæ solutionis ex dictis pensionibus, ab Episcopo loci compelluntur, quibusvis privilegiis & exemptionibus, quacunque appellatione, allegatione non obstantibus: *d. c. cum adolescent. §. ad hanc autem,* negligentiam Episcopi, præmissa monitione, Archiepiscopus, Archiepiscopi & superiorum Synodus provincialis corripit, eosque ad supradicta cogit. *d. c. cum adolescentium §. quod si Cathedralium,* regulariter enim ubi non præfixo tempore devolvitur ad alium potestas aliquid agendi propter negligentiam, debet ad convincendam negligentiam monitio præcedere. *glos. fin. in c. ad Apostolica de re jud. in 6. c. ex par. §. nos igitur & ibi Can. notant de concess. præb. Pan. in c. 2. in fin. hoc tit. & ibi Can.* Rationes reddituum seminarii Episcopus singulis annis accipit præsentibus duobus à Capitulo ætotidem à clero Civitatis deputatis, *d. c. cum adolescentium §. rationes autem.* Officia vel dignitates illæ ²⁰ quæ scholasteriæ dicuntur, † non nisi Doctoribus vel Magistris aut Licentiatis in sacra pagina, aut in iure Canonico, aut alias personis idoneis, quæ per se ipsos munus

docendi explere possunt, sunt conferenda, & aliter facta provisio nulla est & invalida, *d. c. cum adolescentium §. deinde vers. de cetero.* Docentes in Theologica † facultate ²¹ dum in scholis studiorum generalium, *c. tua de cler. non resid. docuerint,* ex generali licentia Canonis, *Garc. de benef. par. 3. cap. 2. sub num. 87.* & studentes, de licentia Prælatorum, *c. relatum 1. ibi nisi forte de licentia suorum Pralat. vel studio litterarum & ibi post gl. Can. de cler. non resid. Franc. in c. 2. num. 4. post princ. de privil. in 6. & ibi Can. Garc. de benef. p. 3. cap. 2. num. 87. & 88. & seqq. in ipsa integre per annos quinque percipiunt proventus præbendarum & beneficiorum suorum, non tamen distributiones quotidianas, non obstante alia aliqua consuetudine vel statuto, iis qui parochiales ecclesias obtinent, tam respectu docentium, quam respectu studentium, exclusis, *Garc. de benef. p. 3. c. 2. num. 83. & seq. & nu. 107. & seqq. per c. 1. sess. 23. in Trid. cum denario fraudari non debeant in vinea Domini laborantes, c. fin. §. decentes & ibi gloss. & Felin. num. 3. limitat sex mod. & Can. hoc tit. c. 1. §. fin. sess. 5. Garc. de benef. p. 3. cap. 2. num. 82. & seqq. & studentibus quibus proprii proventus ecclesiastici non sufficiunt, tenentur ecclesiarum Prælati & Capitula necessaria subministrare, c. fin. §. statuentes hoc tit. studentes juri civili † aut Canonico non ²² gaudent dicto privilegio, *gl. fin. in c. 2. de priv. in 6. & ibi Can. Pan. in c. fin. sub num. 6. hoc tit. Pan. in c. tua sub num. 5. de cler. non resid. sed potest Episcopus dispensare, ut absens causa studii præsertim in iure canonico, quod est pars & practica theologiæ, Pan. in c. fin. num. 7. de cler. vel monachi c. minus de jurej. c. 1. §. præterea & juram. calum. Felin. in c. fin. num. 2. hoc tit. in absentia fructus percipiat Canonicatus, dignitatis servato***

mode-

moderamine c. 1. ne clerici vel monachi in 6. c. cum ex eo de elect. in 6. Pan. in c. tua n. 6. de cler. non resid. gloss. fin. in c. 2. de priv. in 6. & ibi Franc. late sub num. 4 & Can. In 23 universitatibus † studiorum generalium omnis jurisdictionis in civilibus, ac etiam in criminalibus est penes Rectorem, qui potest erigere proprios carceres, Achil. dec. 3. de rest. spoliat. in fin. C. de jurisd. omn. Iud. Pan. in c. 1. in fin. de elect. aut etiam requirere Episcopum vel alium Prælatum pro executione suarum sententiarum, ut incarceret scholares eosque puniat, c. significasti in fin. de off. deleg. Achil. dec. 3. de rest. spoliat. daturque 24 scholaribus electio † fori ancoram Rectore vel Episcopo loci velint conveniri. Authen. habita C. ne filius pro patre.

Titulus VI.

De Iudeis, Saracenis & eorum Servis.

S V M M A R I A.

- 1 IUDÆI & pagani non sunt subjecti canonibus in spiritualibus.
- 2 Puniantur ab ecclesia quando delinquant contra legem universalem vel divinam, ac Iudæi contra legem veteris testamenti in moralibus in criminibus ecclesiasticis.
- 3 Ecclesia exercet contra eos jurisdictionem in his que tendunt in opprobrium religionis catholicae eosque punit pœna pecuniaria seu corporali, aut interdicit mercimonium &
- 4 1. Prohibet Iudæis & Saracenis ne familiaritatem assiduum habeant Christianorum & Christianis ne cum eis habitent, aut eorum convivio intersint, & pœna contravenientium.
- 5 2. Prohibet ne aliquis Christianorum in in-

- firmatibus suis vocet medicos Iudæos, aut medicinam ab eis preparatam percipiat.
- 6 3. Ne collegia Iudæorum, aut Iudæi ex testamento Christiani aliquid capiant.
  - 7 4. Mandat ut omnes Iudæi & Saraceni qualitate habitus publicè ab aliis populis distinguantur.
  - 8 5. Prohibet Iudæis ne de novo construant synagogas.
  - 9 6. Ne Iudæi aut Christiani quondam Iudæi vel pagani publicis officiis administrationibus, aut dignitatibus præficiantur & contravenientium pœna.
  - 10 7. Compellit Iudæos ad persolvendas prædiales decimas & oblationes debitas de domibus & possessionibus personales decimas non solvunt sed earum estimationem.
  - 11 8. Ne immoderatas usuras à Christianis extorqueant.
  - 12 9. Ne quid attentent in contemptum Christianæ fidei.
  - 13 10. Ne quenkum qui non est suæ nationis præsumant circumcidere.
  - 14 11. Ne Christianam uxorem ducant.
  - 15 12. Ne aliquem qui ad Dei cultum respexerit, aliquo furoris genere attentent.
  - 16 13. Nulli Iudæo licet baptizatum aut baptizari volentem emere vel in suo servitio retinere.
  - 17 Colonos a scriptitios baptizatos habere eis licet.
  - 18 14. Interdicit cum infidelibus omne commercium tempore guerra sub pœna excommunicationis late sententia.
  - 19 Guerra cessante per pacem initam interdicit commercium certarum mercium hic specificatarum sub gravioribus pœnis.
  - 20 IUDÆI ad fidem nullo modo sunt compellendi, & filij parvi eorum in vitis parentibus